

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio Decalogi Duabus distincta partibus

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Monopolium ex inducente penuriam, num. 20.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

16. Ego enim non excusarem à do-
lo & consequenter ab injustitia illum,
qui legeret literas alterius, quas in ijs
circumstantijs invenit, ut certo mora-
liter judicet, non esse consulto dereli-
ctas, sed casu amissas, vel non bene con-
fissas. Ratio est, quia tunc non mili-
tat ratio excusationis: tunc enim Do-
minus non censetur illarum literarum
vsum liberum alijs dedisse. Si tu in-
veniſ chartam, in qua sint alicuius
scripta peccata ad confessionem, au-
ctoremque noſcas, illamne legere aude-
bis?

17. Notat præterea ibidem Lay-
man, si in literis abjectis aliquid occul-
tum quis legat, eum peccare contra
charitatem, immo & contra justitiam,
si illud alteri manifestet, unde dam-
num injustum alicui contingat, sicuti
peccaret, qui ostenderet locum, ubi ali-
quis est, ei, qui ipsum velit occidere.

*Monopolium ex remotione aliorum ven-
dentium.*

18. Si quis vi vel fraude impediatur
importantes merces in civitatem fru-
mentum v. g. ut ipse solus vendat,
maiori scilicet pretio, quod tamen de-
scendisset, si illi non fuissent impediti,
peccat contra justitiam, & contrahit
onus restitutionis, ut ex se patet.

19. Si vero quis impediatur solum
precibus & suasionem, non peccat q
contra justitiam, modo vendat justo pre-
tione, quia non facit injuriam, sicuti nec
facit injuriam, ex communi sententia,
qui sine vi, vel fraude suadet testatori,
ne alicui legatum vel hereditatem re-
linquat. Quod autem hic sit censetur

dum justum pretium, dicam mox à
numero 21. præterea an hic peccet, sal-
tem contra charitatem, ex dictis colligi
potest.

q Bon. l. c. n. 4.

Monopolium ex inducente penuriam.

20. Eadem ratione excusari pos-
sunt r ab injustitia transferentes triti-
cum v. g. extra territorium, præscin-
dendo à legibus prohibentibus (quas
non obligare sub mortali, nisi quando
valde notabile damnum territorio pa-
ritur, vel nisi quando alia prava cir-
cumstantia esset, inclinatur Reginaldus s,
nec videtur dissentire Bonacina t) sicut
enim possent domi illud occultare, sic
transferre; hoc enim est, habere domi-
nium suæ rei, id est de illa disponere si-
ne injustitia posse, ut ei libet; verum
hic etiam maxime est perpendendum,
quodnam sit justum pretium, & quo-
modo peccetur contra charitatem, mo-
do insinuato num. 14. & 15. illud vi-
deo, ejusmodi Monopolia esse semper
scrupulosa, & ad injustitiam valde
vergentia: nam propterea regulariter
cavenda.

r Bon. ib. n. 6. s Reginaldus l. 15. n.
51. t Bonac. de rest. d. 8. q. 1. p. 1. nu.
7. & 8.

Pretium in Monopolio.

21. Dixi num. 6. illud pretium
esse injustum, quod ortum habet ab in-
justa conventionem. Semper igitur ad-
vertendum est, an pretium ideo cre-
scat, quia vel ab vno, vel à multis co-
emptæ